

กฎหมายเกี่ยวกับ “ถิ่นกำเนิด” ของสินค้า : ห้ามนำของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา¹

1. พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2557 บัญญัติให้ยกเลิกความในมาตรา 14 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2537 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 14 เพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศยกเว้น ลด หรือเพิ่มอากรจากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศกำหนดอัตราอากรตามราคา หรือตามสภาพ สำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่ร่วมลงนามหรือลักษณะตามที่ระบุไว้ในสัญญา หรือความตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ จะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การประกาศ การยกเลิก หรือการเปลี่ยนแปลงประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2557 บัญญัติให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 14 จัตวา แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

“มาตรา 14 จัตวา ให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจพิจารณากำหนดถิ่นกำเนิดของของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ เป็นการล่วงหน้า

การพิจารณากำหนดถิ่นกำเนิดของของที่จะนำเข้ามาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศนั้น และมีให้มีผลย้อนหลัง”

2. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

“มาตรา 18 ผู้ใดประสงค์จะขอทราบราคาศุลกากร ถิ่นกำเนิดแห่งของ หรือพิกัดอัตราศุลกากร ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องขอต่ออธิบดีเพื่อให้พิจารณาเป็นการล่วงหน้าในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) กำหนดราคาศุลกากรแห่งของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร

¹ วันที่จัดทำเอกสารฉบับนี้ : 20 มีนาคม 2566

- (2) กำหนดถิ่นกำเนิดแห่งของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ
- (3) ตีความพิกัดอัตราศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรเพื่อจำแนกประเภทแห่งของในพิกัดอัตราศุลกากร

การยื่น การพิจารณา และการแจ้งผลการพิจารณาคำร้องขอ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด”

ผลการพิจารณาคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ผู้กักขังเฉพาะกรมศุลกากรและผู้ร้องขอตามระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด”

“มาตรา 104 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าของที่นำเข้ามาเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำเป็นของที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจตรวจหรือค้นของนั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น

- (1) มีไว้เพื่อใช้ในการก่อการร้ายหรือเกี่ยวเนื่องกับการก่อการร้าย
- (2) ชนิดแห่งของหรือการขนส่งหรือการขนถ่ายของดังกล่าว อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง สันติภาพ และความปลอดภัยระหว่างประเทศ
- (3) มีการแสดงถิ่นกำเนิดเป็นเท็จ
- (4) เป็นของผิดกฎหมายที่เกี่ยวกับการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ

การตรวจหรือค้นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด”

3. พระราชบัญญัติห้ามนำของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา พุทธศักราช 2481²

“มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะมีข้อความแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“การแสดงกำเนิด” หมายความว่า ถ้อยคำ อูบาย คำพรรณนา หรือการแสดงอื่น ๆ ซึ่งแถลงหรือแนะนำโดยประจักษ์แจ้งว่าของใด ๆ ได้ทำหัตถกรรมในถิ่นหรือประเทศใด

“เครื่องห่อหุ้ม” หมายความว่ารวมตลอดถึง จุก ถัง ขวด ภาชนะ หีบ ครอบ หลอด กลัก กรอบ ห่อ หรือสิ่งใด ๆ สำหรับใช้บรรจุของ

“ป้าย” หมายความว่ารวมตลอดถึง แถบ หรือบัตร”

“มาตรา 4 ให้ถือว่าของมีการแสดงกำเนิด เมื่อมีการแสดงดังกล่าว ถักทอ ตอก ต่อ ประทับ หรือติดอยู่ด้วยประการอื่นใดกับของนั้น หรือกับเครื่องห่อหุ้ม หรือป้ายแห่งของนั้น”

² ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติห้ามนำของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา พุทธศักราช 2481 เพิ่มเติมได้ที่ ภาคผนวกแนบท้ายเอกสารฉบับนี้

“มาตรา 5 ห้ามนำเข้าของหัตถกรรมใด ๆ ที่มีการแสดงถิ่นกำเนิดเป็นเท็จเข้ามาในราชอาณาจักร

แต่ความในมาตรานี้มิให้มีผลบังคับแก่สิ่งของที่มีการแสดงกำเนิดในสยาม หากว่านำเข้ามาเพื่อใช้เป็นเครื่องห่อหุ้มหรือป้ายสำหรับของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในราชอาณาจักร”

ความมุ่งหมายของการตราพระราชบัญญัติห้ามนำเข้าของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา พุทธศักราช 2481 ในเบื้องต้นนั้น เพื่อจะปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยแห่ง “สนธิสัญญาการค้าพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างสยามกับอังกฤษ พ.ศ. 2480” อย่างไรก็ตาม จนถึงปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศได้เติบโตขึ้นอย่างมาก การส่งสินค้าที่ผลิตในประเทศหนึ่งไปจำหน่ายในอีกประเทศหนึ่งจึงมีปริมาณเพิ่มขึ้นตามไปด้วย การห้ามนำเข้าของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามาในประเทศไทยตามพระราชบัญญัตินี้จึงมีความสำคัญใน 2 มิติ กล่าวคือ มิติแรก การนำสินค้าเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย หากมีการแสดงประเทศที่มาของสินค้าไม่ถูกต้องตามความจริง อาจทำให้ผู้ซื้อในประเทศเกิดความเข้าใจผิดและตัดสินใจซื้อสินค้าจากข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากแหล่งที่มาของสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ซื้อ และอีกมิติหนึ่งเป็นการป้องกันกรณีการนำของจากประเทศอื่นเข้ามายังประเทศไทยเพื่อส่งออกไปยังประเทศที่สามโดยหลีกเลี่ยงมาตรการที่ประเทศปลายทางอาจใช้บังคับกับของที่มีกำเนิดจากประเทศต้นทาง ยกตัวอย่าง ประเทศ ก ห้ามนำเข้าอาหารทะเลจากประเทศ ข ด้วยเหตุดังกล่าว ประเทศ ข จึงส่งอาหารทะเลมายังประเทศไทยโดยติดเครื่องหมาย Product of Thailand และส่งอาหารทะเลดังกล่าวต่อไปยังประเทศ ก เพื่อหลบเลี่ยงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการนำเข้าของประเทศ ก

ทั้งนี้ สาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเป็นการห้ามนำเข้าของหัตถกรรมใด ๆ ที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามาในประเทศไทย (มาตรา 5) โดยการแสดงกำเนิดดังกล่าวอาจเป็นการแสดงด้วยถ้อยคำ ยกตัวอย่าง “Made in ...” และ “Product of ...” โดยอาจแสดงอยู่บนของ เครื่องห่อหุ้มของ หรือป้ายก็ได้

ความหมายของคำว่า “หัตถกรรม” ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะงานช่างที่ทำด้วยมือเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงสิ่งของที่ทำด้วยเครื่องจักร และไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของที่ใช้ฝีมือในการประดิษฐ์ นอกจากนี้ ยังอาจหมายถึงสินค้าอุตสาหกรรมทั่วไป (manufactured Goods) ก็ได้ (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมาย (ตามพระราชบัญญัติห้ามนำเข้าของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา พุทธศักราช 2481 (เรื่องเสรีจที่ 624/2551))

พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวกำหนดให้นำกฎหมายศุลกากรและอำนาจของพนักงานศุลกากรที่เกี่ยวข้องมาใช้กับของต้องห้ามนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว (มาตรา 6) ดังนั้น การนำของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามาในราชอาณาจักรจึงเป็นความผิดตามมาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งให้ริบของนั้นก็ได้

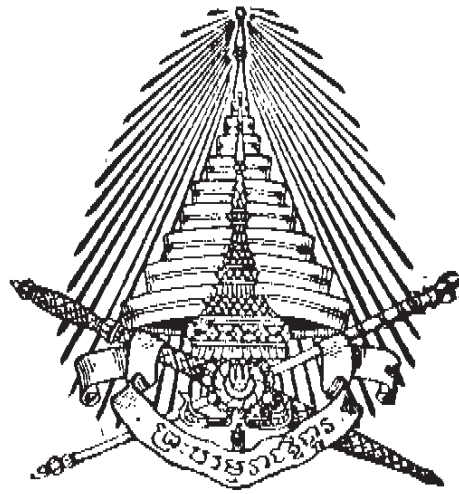
บรรณานุกรม

- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2557. (2557, 4 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่ม 131 ตอนที่ 79 ก, น. 11-14).
- พระราชบัญญัติห้ามนำของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา พุทธศักราช 2481. (2482, 17 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่ม 56, น. 342 - 345).
- พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560. (2560, 17 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่ม 134 ตอนที่ 53 ก, น. 26-79).

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติห้ามนำของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา พุทธศักราช 2481

เล่ม ๕๖ หน้า ๓๔๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๒

พระราชบัญญัติ

ห้ามนำของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา

พุทธศักราช ๒๕๕๑

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐)

อาทิตย์ทิพอาภา

พล. อ. เจ้าพระยาพิชัยเนตรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๑๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๓๔๓

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรห้ามนำของ
หัตถกรรมที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติห้าม
นำของที่มีการแสดงกำเนิดเป็นเท็จเข้ามา พุทธศักราช ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะมีข้อความแสดง
ให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“การแสดงกำเนิด” หมายความว่า ถ้อยคำ อูบาย
คำพรรณนา หรือการแสดงอื่น ๆ ซึ่งแถลงหรือแนะนำโดย
ประจักษ์แจ้งว่าของใด ๆ ได้ทำหัตถกรรมในถิ่นหรือประเทศใด

“เครื่องห่อหุ้ม” หมายความว่ารวมตลอดถึง จุก ถัง ขวด
ภาชนะ หีบ ครอบ หลอด ถัก กรอบ ห่อ หรือสิ่งใด ๆ
สำหรับใช้บรรจุของ

“ป้าย” หมายความว่ารวมตลอดถึง แถบ หรือบัตร

มาตรา ๔ ให้ถือว่าของที่มีการแสดงกำเนิด เมื่อมีการแสดงดังกล่าว ถักทอ ตอก ต่อบรรจุ หรือติดอยู่ด้วยประการอันใดกับของนั้น หรือกับเครื่องห่อหุ้ม หรือป้ายแห่งของนั้น

มาตรา ๕ ห้ามนำของหัตถกรรมใดๆ ที่มีการแสดงกำเนิด เป็นเท็จเข้ามาในราชอาณาจักร

แต่ความในมาตรานี้มิให้มีผลบังคับแก่สิ่งของที่มีการแสดงกำเนิดในสยาม หากว่านำเข้ามาเพื่อใช้เป็นเครื่องห่อหุ้มหรือป้ายสำหรับของที่ผลิตหรือทำหัตถกรรมในราชอาณาจักร

มาตรา ๖ บทกฎหมายว่าด้วยการศุลกากร และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการห้ามนำเข้า และอำนาจของพนักงานศุลกากรเกี่ยวแก่การนั้น ให้ใช้บังคับแก่ของต้องห้ามนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๗ ให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจออกข้อบังคับศุลกากรว่าด้วยการแจ้งความ วางประกัน เงื่อนไขหรือวิธีการอื่น ๆ เกี่ยวกับของต้องห้ามนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้

ก่อนกักของใด ๆ หรือดำเนินคดีต่อไปประการใด เพื่อรับของนั้น อธิบดีจะสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบังคับที่

วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๔๘๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ หน้า ๓๔๕

กล่าวข้างต้นเสียก่อนก็ได้ และจะดำเนินการตามข้อบังคับ
ที่ว่านั้นให้เป็นที่พอใจเสียก่อน ว่าของนั้น ๆ เป็นของต้อง
ห้ามนำเข้าตามพระราชบัญญัติก็ได้

ข้อบังคับที่กล่าวข้างต้นจะ กำหนดให้ผู้แจ้งความใช้เงิน
คืนแก่กรมศุลกากร สำหรับค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายทั้งปวง
อันเกิดจากการกักของที่ผู้นั้นได้แจ้งความไว้ และจากการ
ดำเนินคดีเนื่องแต่การกักของนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีหน้าที่รักษา
การให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี